

ETIČKI KODEKS ASOCIJACIJE ZA KONSTRUKTIVIZAM CRNA GORA

Preambula

Asocijacija za konstruktivizam zasniva svoj rad na načelima poštovanja, dijaloga, profesionalne odgovornosti i humanističkih vrednosti.

Polazimo od uverenja da se psihoterapijska praksa i edukacija mogu razvijati samo u etički sigurnom, refleksivnom i ljudski odgovornom prostoru.

Ovaj Kodeks predstavlja skup vrednosti, principa i standarda ponašanja koji obavezuju sve članove Asocijacije — edukatore, supervizore, edukante, saradnike i sertifikovane terapeute.

Njegova svrha je očuvanje integriteta profesije, zaštita klijenata i stvaranje kulture poverenja, dijaloga i profesionalne zrelosti.

I. Osnovna načela

Ljudsko dostojanstvo i poštovanje

Svaka osoba ima neotuđivo pravo na poštovanje i jednak tretman.

Članovi Asocijacije u radu postupaju bez diskriminacije po osnovu pola, roda, seksualne orijentacije, nacionalnosti, veroispovesti, starosne dobi, invaliditeta ili socijalnog statusa.

Profesionalna i lična odgovornost

Svaki član Asocijacije za konstruktivizam odgovoran je za svoje postupke, odluke i granice kompetencije. Očekuje se kontinuirani profesionalni razvoj, refleksija o sopstvenoj praksi i spremnost na superviziju.

Integritet i istinitost

Iskrenost, tačnost i doslednost u predstavljanju kompetencija, iskustva i rada čine temelj profesionalnog integriteta.

Svaka manipulacija, preuveličavanje, neistinito predstavljanje ili zloupotreba položaja smatra se teškim etičkim prekršajem.

II. Odnos prema klijentima i učesnicima procesa

Zaštita klijenta

Dobrobit klijenta ima apsolutni prioritet. Terapeut i edukant moraju delovati u skladu s principom „ne naškoditi“, čuvajući poverljivost, autonomiju i dostojanstvo klijenta.

Granice odnosa

Profesionalne granice su nužne radi zaštite svih učesnika procesa.

Dualni odnosi (profesionalni - lični) i svaki oblik eksploatacije, emocionalne, seksualne ili finansijske, strogo su zabranjeni.

Saglasnost i informisanost

Klijent mora biti jasno i potpuno informisan o prirodi, trajanju, ciljevima i granicama psihoterapije, kao i o uslovima poverljivosti.

Edukanti su dužni da primenjuju iste principe i u kontekstu vežbi, demonstracija i supervizije.

III. Odnos unutar edukacije

Sigurnost i uzajamno poštovanje

Edukacija se odvija u atmosferi poverenja i međusobnog uvažavanja.

Svaki oblik ponižavanja, verbalnog nasilja, javnog omalovažavanja ili manipulacije zabranjen je.

Odgovornost edukatora i supervizora

Edukatori i supervizori su dužni da obezbede bezbedno i podržavajuće okruženje za učenje, da čuvaju granice profesionalne uloge i da podstiču razvoj kroz dijalog, a ne autoritarni pristup.

Odgovornost edukanta

Edukant je obavezan da poštuje pravila Asocijacije, čuva poverljivost i neguje profesionalno ponašanje u komunikaciji sa kolegama i edukatorima.

Neetično ponašanje, prenošenje poverljivih sadržaja ili javno iznošenje privatnih informacija iz edukacije smatra se ozbiljnim prekršajem.

IV. Etika u digitalnom prostoru i upotreba tehnologije

Online komunikacija i poverljivost

Psihoterapijski, edukativni i supervizijski procesi koji se odvijaju putem interneta podležu istim etičkim principima kao i susreti uživo.

Obavezno je korišćenje bezbednih platformi, zaštita lozinkama i sprečavanje prisustva trećih lica tokom online rada.

Snimanje sadržaja

Snimanje psihoterapijskih seansi, edukacija, supervizija ili bilo kojih sastanaka nije dozvoljeno bez pismenog pristanka svih učesnika i odobrenja Asocijacije za konstruktivizam.

Svaki neovlašćen pokušaj snimanja ili distribucije edukativnih i supervizijskih materijala (audio, video, tekstualnih) smatra se teškim etičkim prekršajem i osnovom za disciplinsku meru.

Upotreba društvenih mreža

Članovi Asocijacije su dužni da u digitalnom prostoru zastupaju principe profesije — poštovanje, tačnost i odgovornost.

Zloupotreba društvenih mreža za javno omalovažavanje kolega, klijenata, edukatora ili institucija, kao i deljenje poverljivih informacija, strogo je zabranjena.

Psihoterapija nije tema za senzacionalističko oglašavanje, niti prostor za samopromociju putem tuđih iskustava.

Granice i etika u digitalnom predstavljanju

Profesionalni status, kvalifikacije i reference u digitalnom okruženju moraju biti istiniti i proverljivi.

Zabranjeno je korišćenje tuđih materijala, tekstova, ideja ili AI-generisanih sadržaja bez jasnog navođenja izvora.

Digitalna etika i odgovornost

Član Asocijacije za konstruktivizam se obavezuje da tehnologiju koristi kao alat podrške — ne kao sredstvo kontrole, manipulacije ili narušavanja granica.

Poverljivost, integritet i svesnost o digitalnim rizicima predstavljaju deo profesionalne kompetencije.

V. Kolegijalnost i profesionalni integritet

Međusobno poštovanje

Članovi Asocijacije neguju profesionalnu kulturu dijaloga, saradnje i međusobne podrške. Neslaganja se rešavaju kroz komunikaciju i etičke procedure, a ne kroz javno diskreditovanje.

Autorska i akademska čestitost

Znanje u psihoterapiji pripada zajednici, ali svaki doprinos mora biti pravilno priznat. Plagijat, prisvajanje tuđih radova ili korišćenje sadržaja bez navođenja autora su neprihvatljivi.

VI. Etika konflikta i odgovornost za reagovanje

Svaki član Asocijacije ima etičku obavezu da prijavi povredu profesionalnih standarda ili zloupotrebu moći. Prijava se podnosi Etičkoj komisiji, koja postupa poverljivo i nepristrasno. Asocijacija za konstruktivizam podstiče kulturu učenja iz grešaka i dijaloga, a ne kažnjavanja, ali u slučajevima teških povreda etičkih normi sledi disciplinski postupak.

VII. Kontinuirani profesionalni razvoj

Stalno usavršavanje

Psihoterapija zahteva trajni proces učenja i refleksije. Svi članovi Asocijacije obavezni su da redovno učestvuju u stručnim edukacijama, supervizijama i programima kontinuiranog profesionalnog razvoja (CPD).

Lična refleksija i granice

Briga o sopstvenom mentalnom zdravlju i svesnost o ličnim granicama čine deo profesionalne etike. U slučaju profesionalnog iscrpljenja, član je dužan da potraži supervizijsku ili ličnu podršku i pobrine se za sopstveno mentalno i fizičko zdravlje.

VIII. Odgovornost i postupanje po kodeksu

Primenjivost

Ovaj Kodeks obavezuje sve članove Asocijacije za konstruktivizam bez izuzetka. Njegovo poštovanje predstavlja osnovni uslov za članstvo, saradnju i edukaciju.

Povrede kodeksa i sankcije

Povrede etičkih principa razmatra Etička komisija Asocijacije, uz poštovanje načela poverljivosti, pravičnosti i prava na saslušanje.

Mere mogu uključivati upozorenje, dodatnu superviziju, privremenu suspenziju ili trajno isključenje iz Asocijacije.

Revizija i usklađenost

Kodeks se periodično preispituje i usklađuje sa standardima Strazburške deklaracije o psihoterapiji (1990) i Etičkog kodeksa Evropske asocijacije za psihoterapiju (EAP).

Završna odredba

Poštovanje Etičkog kodeksa izražava profesionalnu zrelost, ličnu odgovornost i posvećenost razvoju psihoterapije kao humanističke i društveno odgovorne discipline.